

Posudek na bakalářskou práci Zuzany Brodilové *Hnutí revoluční mládeže v letech 1968-1970*

Autorka ve své bakalářské práci zpracovává historický a zejména ideový profil jedné z pozoruhodných občanských aktivit, které se vyvinuly na počátku normalizace a staly se předmětem neúprosné perzekuce komunistickou mocí – Hnutí revoluční mládeže (HRM). Vhodně je v první kapitole práce upozorněno na zakotvení HRM v kontextu vývoje tzv. nové levice, třebaže jak sama autorka správně připomíná, HRM nelze považovat za typického představitele tohoto proudu, ježto nová levice svými idejemi i cíli náleží v první řadě do politického klimatu západních společností. Dále jsou v práci analyzováni bezprostřední organizační předchůdci HRM, okolnosti jeho založení, historie hnutí rozdělená do několika etap, reakce, které proces s představiteli HRM vyvolal v zahraničí, kontakty členů HRM se zahraničními levicovými skupinami a některé z dokumentů vydaných HRM nebo jejich jednotlivými představiteli.

Autorka při zpracování tématu vychází zčásti z dostupné sekundární literatury (Pažout, Pečínka, Slačálek – uvedeno v seznamu literatury bakalářské práce), zčásti z dostupných archivních dokumentů. Její studie tedy není vystavěna pouze na zpracované sekundární literatuře, ale opírá se také o znalost některých původních pramenů a provádí vlastní analýzu dostupných dokumentů. Největší samostatnost autorka prokazuje právě v části věnované analýze dokumentů HRM a při jejich uvádění do souvislosti s ideovým kontextem, v němž nabývají srozumitelnosti. Okruh využití sekundární literatury je na bakalářskou práci dostatečný, jistě by se však našly některé další zajímavé tituly, které bylo možné využít třeba k pečlivějšímu dokreslení výjimečnosti HRM v kontextu československých opozičních aktivit (např. Petr Blažek (ed.). *Opozice a odpor proti komunistickému režimu v Československu 1969-1989*. Praha: Dokořán, 2005, a v této práci obsažená studie M. Otáhalo „Programová orientace disentu 1969-1989“).

Po formální stránce nelze bakalářské práci vytknout závažnější nedostatky. Na použitou literaturu je odkazováno korektně. Členění práce je přehledné a logické, třebaže v případě kapitoly V, která má pouze 1,5 stránky, by bylo jistě možné uvažovat o jejím vřazení do některé z ostatních kapitol. Jazyková úroveň textu je přiměřená.

V části věnované myšlenkovému obsahu nové levice autorka vychází převážně z kompendií k dějinám politického myšlení a schází hlubší vhled do problematiky, založený na samostatné analýze konkrétních děl. Největší pozornosti se dostává Fanonově slavné knize *Les damnés de la terre* (kterou autorka bez vážnějšího důvodu cituje v angličtině), přičemž se jedná spíše o zmínku doprovázenou citátem než o analýzu textu. Nic není řečeno o tom, jak silným vlivem Fanon působil na HRM a její konkrétní představitele. Snaha o vystopování vlivu na HRM

schází také u dalšího zmiňovaného představitele nové levice, Herberta Marcuseho (1. pád Marcuse, nikoli Marcus; a mimochodem, Džilas, nikoli Djilas).

Jádro bakalářské práce, věnované historii HRM, se pohybuje na úrovni konkrétní faktografie, korektní v té míře, v jaké jsou jednotlivá tvrzení doložena ze sekundární literatury nebo archivních pramenů. Obraz HRM načrtnutý autorkou je dosti vyčerpávající, mohlo-li být něco doplněno, pak snad především alespoň stručné profily hlavních protagonistů HRM. Nad rámec faktografického popisu jde rozbor myšlenkového pozadí činnosti HRM a publikací některých jeho předních členů. Toto je nepochybně pozitivem práce, současně však je právě zde možné nalézt také její omezení, a sice v tom, že analýza dokumentů není spojena s dostatečně hlubokým rozbořením potenciálních vlivů (reformní myšlenky Pražského jara, trockismus, maoismus, německá nová levice atd.), a tak zjištění těchto vlivů se mnohdy odehrává pouze na deklarativní rovině. (Příklad: dle autorky HRM podporovalo některé myšlenky IV. internacionály, ale nikoli bezvýhradně (s. 14). Tato formulace je předně nenáležitě vágní, ale především neuvádí žádnou evidenci na svou podporu.)

Podobně nepřesné formulace se v bakalářské práci objevují na několika důležitých místech. Není zcela jasné, co je míněno tam, kde autorka za jeden inspirační zdroj HRM označuje liberalizaci československého tisku na počátku roku 1968 (s. 43 a 52). Zřejmě má na mysli reformní ideje, které se díky liberalizaci mohly v tisku objevit, nikoli liberalizaci samotnou, ale mohla být konkrétnější a uvést, o jaké myšlenky se přesně jednalo. Jistě ne o všechny reformní ideje – sama např. upozorňuje na nesouhlas Petra Uhla s některými body programu ekonomické reformy předloženého týmem, který vedl Ota Šik.

Je podstatné sdělení že Petr Uhl a Jaroslav Suk nejprve pochválili jazykovou úroveň výzvy Deset bodů, s níž posléze polemizovali (s. 46)?

Některá fakta jsou v práci sdělována dvakrát, což je přinejmenším pro pozorného čtenáře zbytečné.

Posuzovanou bakalářskou práci doporučuji k obhajobě a navrhuji ji hodnotit 38 kreditními body.

V Praze 17. února 2006

Marek Skovajsa, Ph.D.